**Aan de leden**

**Datum**
12 maart 2021
**Kenmerk**
COS/U202100218
Lbr. 21/019
**Telefoonnummer**
0703738393
**Bijlage(n)**
-

**Onderwerp**
Arbitrage over tekorten jeugdzorg

Geacht college en gemeenteraad,

Op 11 maart 2021 had de VNG een bestuurlijk overleg met een brede delegatie van het kabinet over de tekorten op de jeugdhulp. Tijdens dit overleg zou het kabinet een aanbod doen om de huidige financiële nood te ledigen en perspectief bieden voor de structurele oplossing op de lange termijn. Omdat het kabinet op beide punten niet thuis gaf, zal het VNG-bestuur arbitrage inroepen.

*Forse tekorten gemeenten bevestigd in AEF-onderzoek*
Omdat de gemeenten al jaren kampen met tekorten op de jeugdhulp, zijn er in 2019 drie afspraken gemaakt tussen VNG en Rijk. Het Rijk stelde voor de jaren 2019 -2021 incidenteel extra financiën beschikbaar en er zou een onafhankelijk onderzoek worden verricht naar de vraag welke structurele middelen gemeenten nodig hebben. Dit onderzoek is zwaarwegend en als derde afspraak werd dan ook gemaakt dat als dit onderzoek niet leidt tot overeenstemming tussen het kabinet en de VNG er arbitrage kan worden ingezet.

In december 2020 bleek uit het onderzoek van AEF dat gemeenten jaarlijks zo'n € 1,7 miljard meer uitgeven aan de jeugdhulp dan dat ze aan middelen ontvangen. Ook werd duidelijk dat gemeenten relatief weinig mogelijkheden hebben om binnen de huidige kaders zelf het tekort terug te dringen. Toen is ook de afspraak gemaakt dat in februari 2021 zou worden gesproken over de huidige tekorten en de noodzaak dat het kabinet gemeenten hierin tegemoet zou komen. Daarnaast zijn Rijk en gemeenten gezamenlijk een traject ingegaan waarin ze werken aan verbeteringen van het jeugdhulpstelsel.

**Vereniging van Nederlandse Gemeenten**
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

*Bestuur kiest voor arbitrage na uitblijven beweging bij kabinet*
Nadat het bestuurlijk overleg door het kabinet werd opgeschoven van februari naar maart, is er in het overleg van 11 maart jl. door het kabinet niets geboden om de tekorten van gemeenten in 2021 en 2022 te verkleinen. Over een incidentele oplossing wil het kabinet pas praten nadat de nieuwe Tweede Kamer is beëdigd op 31 maart a.s. Terwijl de tijd dringt, zowel voor de voorbereiding van de gemeentelijke begrotingen als voor de inzet van arbitrage, volgt zo uitstel op uitstel en ontbreekt het perspectief op zowel incidentele als structurele oplossingen. De majeure jaarlijkse tekorten zorgen voor grote lastenverzwaringen en verschralingen van gemeentelijke begrotingen. Met de coronacrisis is hier een extra druk op de gemeentelijke uitvoering bijgekomen die vraagt om directe maatregelen van het kabinet.

Gelet op het ontbreken van concreet perspectief en uitstelgedrag van het kabinet heeft het VNG-bestuur besloten om voor de inzet van arbitrage te kiezen. Om deze arbitrage nog voor 1 mei a.s. af te kunnen ronden kunnen wij niet langer wachten op het kabinet. De uitkomst van de arbitrage is “semi-bindend”, wat inhoudt dat het kabinet een voorbehoud maakt voor de instemming van de Eerste en Tweede Kamer.

Nieuwsbericht en video Leonard Geluk: https://vng.nl/nieuws/vng-roept-arbitrage-in-voor-oplossing-tekorten-jeugdzorg

Acties vanuit gemeenten en VNG
In de afgelopen periode waren er vele initiatieven vanuit gemeenten, waaronder het raadsleden initiatief “Raden in Verzet”, om aandacht te vragen voor hun urgente zorgen. Al op 2 juli 2020, tijdens de actiedag “Gemeenten in nood”, kwamen gemeentebestuurders naar de Tweede Kamer om extra aandacht te vragen voor de grote tekorten. De VNG plaatste ook een advertentie in een landelijke dagblad met een oproep van de gemeenten. Blijkbaar is er nog meer aandacht nodig om de landelijke politiek in beweging te krijgen. Wij vragen u dan ook om de ervaringen uit uw gemeente te delen onder de bekende hashtag *#gemeenteninnood* en om uw eigen contacten te gebruiken om deze boodschap onder de aandacht van de Haagse politiek te brengen. Daarnaast zullen wij in de Volkskrant van 15 maart a.s. een oproep aan alle lijsttrekkers plaatsen.

Het kabinet dient nu eindelijk boter bij de vis te leveren, zodat gemeenten in staat blijven om hulp, bijstand en dienstverlening aan hun inwoners te bieden.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

L.K. Geluk
Algemeen directeur